

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

10 Ιανουαρίου 2019

Εναρκτήρια Έκθεση στην Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης – ΣΠΕΛ

«ΠΡΩΩΡΑ ΠΑΡΩΝ: ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΑΒΒΑ (1924–1968)»
(31 Ιανουαρίου – 31 Μαρτίου 2019)

Το έργο της ανακαίνισης του κτηρίου ΣΠΕΛ, στην καρδιά της παλιάς Λευκωσίας, έχει ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός σημαντικού έργου πολιτιστικής υποδομής: της νέας Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Τέχνης – ΣΠΕΛ. Ο καινούργιος αυτός χώρος ανοίγει για πρώτη φορά τις πύλες του στις 31 Ιανουαρίου 2019, παρουσιάζοντας μια μεγάλη ερευνητική έκθεση αφιερωμένη στον Χριστόφορο Σάββα (1924–1968), σε επιμέλεια του Jacopo Crivelli Visconti. Η έκθεση αποτελεί συνδιοργάνωση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Πολιτιστικές Υπηρεσίες και του Point Centre for Contemporary Art στη Λευκωσία, και υλοποιείται σε συνάρτηση με τη συμμετοχή της Κύπρου στην 58η Μπιενάλε Βενετίας (Μάιος – Νοέμβριος 2019), η οποία θα είναι αφιερωμένη στον Χριστόφορο Σάββα.

Ο Χριστόφορος Σάββα είναι, αδιαμφισβήτητα, ένας από τους πιο πρωτοποριακούς Κύπριους καλλιτέχνες του 20ού αιώνα. Στη διάρκεια της σύντομης καριέρας του δημιούργησε ένα εντυπωσιακό και εξαιρετικά ποικίλο εικαστικό έργο, που εκτεινόταν από την παραστατική ζωγραφική της δεκαετίας του '50 έως τους αφηρημένους πίνακες και γλυπτά, τις πειραματικές κατασκευές με σύρμα, τσιμέντο και κομμάτια από υφάσματα, τον σχεδιασμό επίπλων και τις αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις στη δεκαετία του '60. Η συνύπαρξη διάφορων τεχνοτροπιών και ο πλούτος θεμάτων και αναφορών που εμφανίζονται στο έργο του Σάββα, από την ελληνική και την αφρικανική κλασική τέχνη μέχρι τα κυπριακά χειροτεχνήματα, τη λαϊκή τέχνη, την Άμορφη τέχνη, την *Ποπ Art* και τα πρωτοποριακά κινήματα, φαίνεται να υποδηλώνουν ότι τα αυστηρά φορμαλιστικά ερωτήματα της τέχνης της εποχής δεν αποτελούσαν το κύριο μέλημά του.

Θα μπορούσε να πει κανείς ότι, ο πυρήνας της πρακτικής του μετατοπιζόταν διαρκώς προς ένα μέρος που βρισκόταν πέρα από τη μορφή και το περιεχόμενο κάθε μεμονωμένου έργου. Εξετάζοντας τη δράση του στο σύνολό της, δημιουργείται η αίσθηση ότι αυτό το «πέρα από» αποτελούσε το κεντρικό χαρακτηριστικό της ιδιαίτερης πρακτικής του καλλιτέχνη και του ρόλου του στην κυπριακή κοινωνία, καθώς και στο τοπικό καλλιτεχνικό σύστημα που άρχισε να οργανώνεται στα χρόνια μετά την ανεξαρτησία της Κύπρου από τη Μεγάλη Βρετανία. Τον Μάιο του 1960, ο Σάββα ίδρυσε μαζί τον Ουαλό καλλιτέχνη Glyn Hughes την Γκαλερί Απόφαση, το πρώτο ανεξάρτητο πολιτιστικό κέντρο της νεοσύστατης Κυπριακής Δημοκρατίας, που σύντομα θα αποτελούσε το επίκεντρο της πνευματικής και πολιτιστικής δραστηριότητας στο νησί. Το 1968, ο Σάββα ήταν ένας από τους καλλιτέχνες που επιλέχθηκε για να εκπροσωπήσει την Κύπρο στην πρώτη συμμετοχή της χώρας στην Μπιενάλε Βενετίας, λίγες όμως μέρες μετά τα εγκαίνια πέθανε ξαφνικά στο Σέφιλντ του Ηνωμένου Βασιλείου.

Μέσα από περισσότερα από ενενήντα έργα, η έκθεση *Πρώωρα Παρών* θα παρουσιάσει την ιδιουσυγκρασιακή ποικιλομορφία της εικαστικής παραγωγής του Σάββα, αποτίοντας έτσι φόρο τιμής σε μια μεγάλη μορφή της κυπριακής τέχνης, επιχειρώντας, παράλληλα, έναν αναστοχασμό ως προς τους μηχανισμούς που οδήγησαν στη διαμόρφωση του εθνικού «φαντασιακού» στο περιβάλλον του νέου κυπριακού κράτους. Κάθε τέτοια προσπάθεια χρειάζεται να αναγνωρίζει το

γεγονός ότι η Κύπρος, όπως πολλά κράτη με αποικιακό παρελθόν, δεν είχε την ευχέρεια να διαπραγματευτεί το «μοντέρνο» κατά έναν επαρκή και αυτόνομο τρόπο, με αποτέλεσμα συχνά να εισέρχεται απευθείας στο «σύγχρονο» – τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την ιστοριογραφία και τη διεθνή προβολή της καλλιτεχνικής της παραγωγής. Έτσι, επανεξετάζοντας ένα κομβικό σημείο της πρόσφατης πολιτιστικής ιστορίας του νησιού, συντελείται ένα ουσιαστικό βήμα για την καλύτερη κατανόηση του σύγχρονου.

Η έκθεση αυτή υλοποιείται με την ευκαιρία της διπλής πεντηκοστής επετείου που σχετίζεται, αφενός, με τη συμμετοχή του Χριστόφορου Σάββα στην ιστορική πρώτη παρουσίαση της Κύπρου στην Μπιενάλε Βενετίας το 1968 και, αφετέρου, με τον θάνατο του σημαντικού αυτού καλλιτέχνη, την ίδια χρονιά. Σχεδιασμός έκθεσης, Studio Manuel Raeder. Συνοδευτικές εκδόσεις σε συνεργασία με Hatje Cantz και BOM DIA BOA TARDE BOA NOITE. Αποτελεί την πρώτη από μια σειρά εκδηλώσεων που θα φιλοξενοούνται στο κτήριο της νέας Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Τέχνης - ΣΠΕΛ, μέχρις ότου λειτουργήσει με το νέο καθεστώς του (υπό ίδρυση) Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Κύπρου.

Η διοργάνωση τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκου Αναστασιάδη.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

Παρασκευή 1η Φεβρουαρίου

17:00 Ξενάγηση στην έκθεση από τον επιμελητή, Jacopo Crivelli Visconti (στα αγγλικά, με διαδοχική διερμηνεία προς τα ελληνικά)

18:30 Συζήτηση με τον επιμελητή και τους καλλιτέχνες Ανδρέα Χρυσόχο, Γιώργο Κυριάκου και Πόλυ Πεσλικά (στα ελληνικά)

Σάββατο, 2 Φεβρουαρίου

11:00 Συζήτηση με την Ghika Savva-Coyle και την Πωλίνα Νικολάου, γύρω από το υλικό του αρχείου της Christine Savva-Duroe, που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο πλαίσιο της έκθεσης (στα αγγλικά, με διαδοχική διερμηνεία προς τα ελληνικά)

12:00 Παρουσίαση από τον Αχιλλέα Δημητριάδη, Δικηγόρο, με θέμα «Το δικαίωμα παρακολούθησης των καλλιτεχνών στην κυπριακή έννομη τάξη» (στα ελληνικά)

12:30 Παρουσίαση της έκδοσης *Η Μνήμη του Αρχείου: ο Χριστόφορος Σάββα στον Κυπριακό Τύπο & Λογοτεχνικά Περιοδικά, 1954–1968*, BOM DIA BOA TARDE BOA NOITE, 2019, από τη συγγραφέα Μαρία Παντελή, κοινωνιολόγο (στα ελληνικά)

Πρόσθετες εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα ανακοινώνονται.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ – ΣΠΕΛ

Αμμοχώστου 73, 1016 Λευκωσία

Εγκαίνια

Πέμπτη, 31 Ιανουαρίου 2018, 19:00

Διάρκεια

31 Ιανουαρίου – 31 Μαρτίου 2019

Ώρες λειτουργίας

Τρίτη – Κυριακή 10:00–18:00, Σάββατο 11:00–20:00 (κλειστή τις Δημόσιες αργίες)

Συνδιοργανωτές

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Point Centre for Contemporary Art, Λευκωσία

Υποστηρικτές

Lellos P Demetriades Law Office LLC

Αλέξης Τσελεπής

moca.org.cy info@moca.org.cy
pointcentre.org info@pointcentre.org